Voorzitter!

Wie had dat ooit gedacht… dat ik hier voor u zou staan als fractievoorzitter van de PvdA om ons licht te laten schijnen over de financiën van onze mooie gemeente. Op zich is dat niet zo heel gewikkeld voor een sociaal democraat, waarbij het principe van de zwaarste lasten voor de sterkste schouders nog steeds als een paal boven water staat.

Dat brengt ons naar meteen naar de jaarstukken en er zijn een aantal punten, die we daarbij naar voren willen halen. Te beginnen met onderbesteding. Hoewel het in eerste instantie goed lijkt dat er geld aan de algemene reserve kan worden toegevoegd, geeft de onderliggende reden vaak minder reden tot vreugde. Plannen zijn doorgeschoven naar de toekomst en soms lijkt er gewoon minder goed gebudgetteerd te zijn. Wel verheugend is dat op een fors aantal terreinen de vooraf gemaakte afspraken in de vorm van indicatoren lijkt te zijn gehaald. Soms zijn de resultaten zelfs opvallend goed (taalcursussen). Waar de PvdA-Hoorn minder blij mee is, zijn de problemen rond de aanbestedingsregels. Natuurlijk begrijpen wij dat nood soms wetten breekt (Ukraine) en dat ook niet alle overtredingen “het eind van de wereld zijn”, maar we mogen toch wel verwachten dat de aanbestedingsregels in Hoorn niet zomaar worden genegeerd. Wij verwachten van het college dan ook -na het zomerreces- een nota of een plan van aanpak hoe we dit soort praktijken kunnen voorkomen. Als gemeente dienen wij immers het goede voorbeeld te geven. Wellicht is deze trend in Nederland aan het verschuiven, maar in Hoorn hechten wij zwaar aan een fatsoenlijk bestuur dat zich aan de regels houdt.

Wat betreft de kadernota -en laat ik meteen maar met de deur in huis vallen- daarover maakt de PvdA zich zorgen. Zorgen over de bezuinigingsopgave en zorgen over de gevolgen die dit gaat hebben voor de kwetsbare groepen bewoners en sectoren in Hoorn. Die zorgen worden ook nog eens versterkt door het hoofdlijnenakkoord van Wilders 1. Een akkoord waarin bijvoorbeeld exact nul keer het woord kunst of cultuur valt en erop ingezet wordt dat gemeentes vanaf 2025 of 2026 de OZB niet kunnen verhogen.

Zonder verrassingen zal Hoorn op een fors deel van haar vrij te besteden ruimte moeten bezuinigen. Daarbij is de vrije ruimte nu al niet bepaald geld dat over is. Dat betekent keuzes maken tussen voetbalvelden of chocoladeletters voor de voedselbank of andere keuzes die je simpelweg niet wilt maken. Keuzes die onze burgers -en met name de meest kwetsbare- gaan raken. Keuzes die gevolgen zullen hebben voor basis behoeftes, zoals sport, een

beetje ontspanning, maar ook bijvoorbeeld de veiligheid. Denk hierbij aan het aantal Boa's op straat. Of aan het wegvallen van preventief jeugdwerk. Van een aantal bezuinigingsmogelijkheden krijgen wij echt de koude rillingen. Gaan wij bijvoorbeeld echt bezuinigen op doelgroepenvervoer?

De bezuinigingen wil de PvdA Hoorn minimaliseren en dat betekent dat wij maximaal aan de inkomstenknop van de OZB en de parkeertarieven willen gaan draaien. Niet omdat wij dat zo leuk vinden, maar omdat wij oprecht vinden dat de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten torsen. Wij denken dat de gevolgen voor de onroerend goed eigenaren minder kwalijk zullen zijn dan de gevolgen van de bezuinigingen. Verder lijkt het gezien de kabinetsvoornemen ten aanzien van de OZB ook een beetje "Nu of Nooit". Niet verhogen betekent simpelweg grotere gevolgen. Bijvoorbeeld door bezuinigingen op de gemeenschappelijke regelingen, versoberingen in de WMO, herijking sport, maatregelen in de kunst en cultuursector en zo kan ik nog wel even doorgaan.

De PvdA kan leven met het ambtelijk verzoek van het college om zonder beperkingen bezuinigingsvoorstellen te maken. Maar daar hoort dan natuurlijk ook de verantwoordelijkheid bij om duidelijk te omschrijven wat daarvan de gevolgen zullen zijn op onze inwoners.

De situatie in 2024 is natuurlijk ook heel anders dan bij de start van dit college in 2022. In het coalitie akkoord Durven Doen Dromen werd Hoorn een gemeente genoemd "waar iedereen erbij hoort en zich thuis voelt. De uitdagingen die daarbij horen, pakken we samen op. Samen met onze inwoners, ondernemers en instellingen. Maar ook samen met de gemeenteraad, onze regionale partners in het Pact van Westfriesland en onze partners buiten de regio. Samen, met lef, daadkracht en visie". De PvdA wil de coalitie partijen daar graag aan herinneren en uitnodigen om al deze partijen bij dit complexe en gevoelige bezuinigingsproces te betrekken. In een aantal gemeentes is al een motie aangenomen waarbij Raad en College met de burgers in gesprek gaan om samen te bepalen waar de bezuinigingen moeten vallen.

Het College stelt in de kadernota voor om wat laaghangend bezuinigingsfruit direct in de begroting te verwerken, daar kan de PvdA zich wat betreft de mogelijke sluiting van Kinderboerderij de Waalrakkers natuurlijk niet in vinden. De jarenlange inspanningen van zowel buurtbewoners als vrijwilligers verdienen minstens een afzonderlijke bespreking in de raad. Het geeft in onze ogen geen pas om zonder gedegen debat daarover een besluit te nemen. Wij

willen graag een toezegging van het college dat we de Waalrakkers alsnog in de raad gaan bespreken en dat tot die tijd geen onomkeerbare besluiten genomen zullen worden.

Komen we bij de grote projecten. Om de investeringen in het plangebied Poort van Hoorn te realiseren is een jaarlijkse investering nodig van 2.2 miljoen. De PvdA pakt deze zin uit bladzijde 5 eruit om een aantal redenen. Voor de helderheid: wij wensen hier geen nieuwe tunneldiscussie te voeren, maar met het debacle rond het WFM nog vers in het geheugen, hebben wel uiteraard nog wel een aantal kritische vragen:

1) Kunnen wij ons alle elementen uit het project nog wel veroorloven?
2) Kan er nog op bezuinigd worden? en
3) Zijn er risico's dat de bedragen alsnog hoger worden?

De vraag die de PvdA in zijn algemeenheid heeft, is of het College bereid is alle grote projecten die nu nog niet definitief zijn open een eerlijk onder de loep te nemen om te zien of het soberder kan, of het noodzakelijk is of dat er -gezien de gewijzigde wereld- nog nieuwe financiële risico's zijn waar we rekening mee moeten houden? Wij kunnen het ons simpelweg niet meer permitteren om in een later stadium weer voor het blok gezet te worden. Verder roepen wij het college op om goed naar onze inwoners te luisteren, vervolgens heldere keuzes te maken en die kaasschaaf zoveel mogelijk thuis te laten.

Voorzitter!
In tijden van keuzes is het des te belangrijker dat deze keuzes toetsbaar en transparant zijn. De begroting van 2024 voldeed daar nog niet (helemaal) aan. Het is heel simpel. Als wij ergens al dan niet geld voor reserveren, dan moeten we weten wat wij daarvoor terug krijgen. Wij verwachten bij de komende begroting een grote stap voorwaarts wat betreft de indicatoren. Heldere, toetsbare indicatoren, zodat wij uiteindelijk weten of de harde keuzes die gemaakt worden ook gerechtvaardigd zijn.